

Szerkesztési iroda:

Nagybecskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — — 24 K
Félévre — — — 12 K
Negyedévre — — — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl.
Azonkívül az összes hir-
detési irodák. :: ::

Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. n. 5 órákor

Nagybecskerek, 1913.

XLII. évfolyam, 151. szám.

Csütörtök, július 3.

Iskoláink múlt évi beszámolója.

— A kisegítő iskola. —

Nagybecskerek, jul. 3.

Városunk iskolaügye az elmúlt tan-
évben egy új intézménnyel gazdagodott:
az u. n. kisegítő iskolával. Minden nép-
iskolában akadnak olyan gyermekek, kik
bizonyos testi vagy szellemi hiányok
miatt eltérnek a normális fejlettségű gyer-
mekektől. Fogékonyságuk, figyelő- és
emlékezőtehetségük, felfogó- és beszéd-
képességük sokkal gyengébb, mint a többi
gyermeké, úgy, hogy a fogyatkozásuk
következtében nem tudnak a többivel lé-
pést tartani, de helytelen dolog is tőlük
ugyanannyit követelni, mint a többiektől.
Az ilyen gyengébb tehetségű gyermekek
nagyon sok bajt okoznak a tanítónak,
akit gátolnak az előírt cél elérésében, tü-
relmét és jóindulatát kifárasztják, ügyet-
lenségükkel tanuló társaik gunyját provo-
kálják. Az ilyen gyermek aztán az iskolá-
tói elkedvetlenedik, napról-napra még job-
ban eltompul, elvadul és fokról-fokra sü-
lyed erkölcsileg és szellemileg. Az ilyen
gyermek tehát nem való a közönséges is-
kolába. Németországban már évtizedekkel
ezelőtt magukra vonták ezen szellemileg
elmaradt gyermekek a tanügyi hatóság
figyelmét és számukra külön iskolát nyi-
tottak. Ezekben a külön iskolákban, ahol
minden egyes tanulóval sajátosságainak és
képességeinek megfelelően bánik el a ta-
nító, ahol a gyermekek egyéniségüknek
megfelelően vannak egymástól különvá-
lasztva, igen szép eredményeket érnek
el velük.

A legrégebb ilyen iskola Drezdában
van. De van már Lipésében és más német
városokban is, ahol „Nach-hilfe Schule“
nek nevezik őket. Az ilyen iskolába utalják
át az olyan tanulókat, akik már két ízben
ismételték rendes iskolában osztályt és
olyan tanulókat, kiknek hátramaradottsá-
gát és gyengeképességét az illető iskola
igazgatója igazolja.

Ezen iskolák órarendje pl. eltér a ren-
des iskola órarendjétől abban, hogy itt
minden egyes osztályban ugyanazon órá-
ban ugyanazon tárgyakat tanítják, ami
azért van, hogy a gyermekeket képessé-
geik szerint az egyes tárgyaknál az egyik
osztályból áthelyezhessék a másikba. A
folytonos szemléltetés, a kevés előadott
anyagnak folytonos ismétlése, a kézi-
munka stb. igazi jótéteménye ezen gyer-
mekeknek, kik a rendes, nagy létszámú is-
kolában egyáltalában nem tudnak haladni,
itt a szűkebbre szorított tananyag, a ta-
nuló csekélyebb létszáma mellett akár-
hányszor annyira fejlődnek, hogy ismét
visszakerülhetnek a rendes iskolába.

Igy aztán ezen kisegítő iskolák meg-
mentik a gyenge tehetségű tanulók igen
nagy számát a teljes szellemi és erkölcsi
zülléstől, megszabadítja a nyilvános isko-
lát a kinos akadályoktól. Örömmel üd-
vözzöljük tehát városunk ezen legújabb in-
tézményét, amelyet a város a Torontál-
vármegyei Közművelődési Egyesület ke-
belében működő Gyermektanulmányi Társasá-
gnak és ennek buzgó elnökének, Grézlo
János kir. tanfelügyelőnek köszönhet.

A nagybecskereki kisegítő iskola első
értésítőjét az iskola vezetője, Büchler
Hugó szerkesztette. Az ő évi jelentése
nyomán közöljük az elmúlt tanév fonto-
sabb eseményeit. Az iskola egyelőre a
II. sz. állami elemi iskolában kapott két
tantermet addig, amíg saját helyiségébe
nem költözködik. A beiratások eredménye
volt: beirtak 37 tanulót és pedig 29 fiút
és 8 leányt. Ezek közül 20 az I., 17 a II.
osztályba járt. Az I. osztály tanítója
együttal az iskola vezetője Büchler Hugó,
a II. osztály tanítója Hartig Albert, az
orvosi teendőket dr. Fialowski Béla
látta el.

A tanításban természetesen a gyer-
mekek testi és szellemi gyengeségéhez
alkalmazkodtak. Sok akadályt gördített a
helyiség szűk volta és a hiányos felszere-
lés. A kézügyesség tanítására nagy gon-
dot fordítottak és a gyermekek nagy kedv-
vel és szeretettel végezték munkáikat.
Foglalkoztak papírhajtogatással, füzések-
kel, ragasztómunkákkal és agyagmunkák-
kal.

A gyermekek szakszerű és orvosi meg-
figyelése állandó volt. Volt közöttük több
érzékeny és beszédhibás is. Volt egy
gyengeelméjű is, aki azonban nem ebbe
az iskolába való. Általában a tanulók fel-
fogása rendkívül lassu, nehéz volt, emlé-
kezőtehetségük igen korlátolt és képzelő
erejük igen gyarló. Nagy figyelmet for-
ditottak a beszédhibák javítására, ill. le-
szoktatására. Volt pl. az I. osztályban egy
tanuló, aki nagyot hallott és egyetlen
hangot sem tudott tisztán kiejteni. Az
ember beszédét nem értette meg; öccsével,
aki ugyancsak ebbe az osztályba járt is
csak jelekkel tudta magát megértetni.
Habár már osztályismétlő volt, egyetlen
betűt sem ismert. Rendkívül sok vele való
foglalkozás után az olvasást egészen jól
megtanulta, olvasás közben helyesen és
tisztán ejti ki a hangokat. Beszéde még
ma sem tiszta ugyan, de előmondás után
tisztán ejti ki a hangokat. 10-ig egész
biztossággal tud számolni. Ez az ered-
mény azonban csak ilyen iskolában érhető
el, ahol a kevés számú tanuló mellett van
a tanítónak ideje minden tanulóval egyé-
niségének megfelelően foglalkozni.

A gyermek fejlődésének megfelelően
történtek évközben is intézkedések. Így
egy első osztályú leányt, aki itt szépen
haladt, évközben áttették a II. osztályba.
Viszont egy II. osztályú leányt, aki a szám-
tanból nagyon gyenge volt, ezt a tárgyat
az I. osztályban tanulta, tehát osztály-
ismétlés helyett tantárgyat ismételt. Van
egy I. és egy II. osztályú tanuló, akik oly
szépen haladtak, hogy a jövő tanévben
már visszakerülhetnek a rendes iskolába.
Évközben az iskolát meglátogatta Él-
tes Mátyás miniszteri biztos, a budapesti
kisegítő iskola igazgatója.

A tanév elején beiratkozott 39 tanuló-
hoz évközben még jött 6 tanuló, volt te-
hát összesen 45 tanuló. Vallás szerint: 36
róm. kath., 6 ág. ev., 1 gör. kel., 1 izr. és
1 református. Életkoruk szerint volt: 7
éves 1, 8 éves 20, 9 éves 13, 10 éves 4, 11
éves 4 és 12 éves 2.

Az értesítőt Mencer Lipót jól sike-
rült arcképe díszíti.

Sz. A.

HIREK.

IDŐJÁRÁS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás
időjárásai jelentése.

Július 3.

Barométer esik 753.4. Délután 1.38
órákor: Hőmérő 23.5 C°. Hőmérséklet:
maximum 2-ikán 23.0 C°, min. ma reggel
9.6 C°. Csapadék — harmat. Felhőzet Cu6.
Szélirány és erősség SW1. Jólát a követ-
kező 24 órára: Változó, hűvös, sok
helyütt csapadék.

Jelmagyarázat: A barométer állása
a déli leolvasást tünteti fel a helyi magas-
ságra való átszámítás nélkül: 0° C-ra redu-
kálva. Maximum és minimum este 8 óra 38
perctől másnap este 8 óra 38 percig; csapadék
reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38
percig; felhőzet Ci = fűtőfelhő, Cu = go-
molyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő,
Ci-St = felhőfátyol, Ci-Cu = bányafelhő,
Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány:
N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet.
Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen
borult. Szél erősség: 0 = szélesend, 8 = nagy
vihár.

— **Athelyezés.** A m. kir. kereskedelmi
miniszter Hettesheimer Pétert, a
nagybecskereki államépítészeti hivatalhoz
beosztott kir. segédmérnököt Zomborba
áthelyezte.

— **Postai előléptetés.** A nagybecske-
reki m. kir. posta- és távirtdahivatalnál a
nyári előléptetések alkalmával Me-
gyessy Lajos m. kir. posta- és távirtda-
kiadó kezelővé lépett elő.

— **A Csekonics-család gyászja.** A Cse-
konics grófi családot súlyos gyász érte.
Mint ugyanis Bécsből jelentik, Sárvári
és felsővidéki gróf Széchenyi Andor
Pálné született zombolyai és janovai
Csekonics Andrea grófnő, Cseko-
nics Endre gróf vbtt. kir. főosztálynok-
mester leánya tegnapelőtt Bécsben az
egyik ottani szanatóriumban, ahol gyógy-
kezelték, 43 éves korában meghalt. A bol-
dogultat Bécsből a beszentelés után Nagy-
Csákra szállították s itt tegnap délután a
családi sírboltban örök nyugalomra he-
lyezték.

— **Halálozás.** Özv. Krumenacker
Jánosné szül. Lehmann Katalin f. hó 2-án
rövid szenvedés után 82 éves korában
Nagybecskereken meghalt. Az elhunytat
még életben levő 7 gyermeke, közte
Krumenacker István helybeli for-
galmi főnök, Krumenacker Miklós,
Krumenacker János és ifj. Kru-
menacker Ferenc városi képviselőtes-
tületi tagok, valamint 32 unokája és 30
dédunokája gyászolják. Temetése f. hó
4-én délután 4 órákor a Kossuth-utcai
gyászházban tartatik.

— **Wagner Nándor jubileuma.** Vasár-
nap volt 25 esztendeje annak, hogy Wa-
gner Nándor alsóeleméri plébánost pappá
szentelték. Ebből az alkalomból Wagner
Nándort, aki huzamosabb ideig lelkeske-
dett Nagybecskereken is és itt is általá-
nos becsülés és szeretet környezte, alsó-
eleméri hívei, valamint az egész község la-
kossága lelkes ünnepségekben részesítették,
kifejezést adva annak a szeretetnek és
tiszteletnek, amely őt Alsóeleméren is ott
működése óta körülveszi. A jubiláris na-
pot megelőző szombaton este a község la-
kossága lampionos szerenáddal kedveske-
dett az ünnepeltnek, vasárnap délután pe-
dig a helybeli és környékbeli intelligencia
fényesen sikerült bankettet rendezett tisz-
teletére, ahol Pap Géza báró országgyü-
lési képviselő nagyhatású felkösztöntő ke-
retében méltatta az ünnepelt érdemeit,
kiemelve, hogy a község belbékéjének és a
különböző vallásfelekezetek közti egyet-
értésnek zavartalan összhangja elsősor-
ban a jubiláló lelkipásztor érdeme, aki
ezen áldásos működésének minden cinnél,
kitüntetésnél becsesebb jutalmául tekintse
polgártársainak szeretetét, ragaszkodását
és őszinte nagybecsülését.

— **Házasodik az uram.** A nagybecske-
reki öreg színház egy olyan színházi mű-
fajta szolgál ma és holnap este ócska szin-
padán, amilyent bizony még nem látott.

Mozival vegyes szindarab, sőt nem is szindarab, hanem operette fog megjelenni a színpadon, hol váltakozni fog a vászon, a fényjáték s színpadi játék és a muzsika. A Modern Mozi meghívására ugyanis ma este mutatják be nálunk a budapesti Apolló-projektograf színészei Korchmáros Nándornak „Hazasodik az uram” című háromfelvonásos bohózatos operetteskecsesét, amelynek zenéjét Hervay Frigyes verseire Nádor Mihály szerzette, míg a darab szereplő színészei Mály Gerő, Marosi Adél, Hajnóczy Lili, Szóregy Gyula, Sándor József és Fehér Gyula. Az érdekes előadás este 9 órakor kezdődik.

— **Kórházból — kórházba.** Bogyai Tivadar ószentannai földmives és Fischer Simon temesvár-gyárvárosi kóvacssegéd betegen feküdtek a zombolyai kórházban, honnan a napokban délben gyógyultan bocsájtották el őket. Nagyon örültek a szabadulásnak és ennek úgy adtak kifejezést, hogy alaposan bepálinkáztak. A 746. számú szegedi személyvonattal mentek haza Temesvárra és a folyosón állodogálva nézegették, mikor tűnik fel Temesvár. Mikor a vonat aztán átkattogott a temesvári váltókon, a két örvendő utas kibukott az ajtón. A sinekre buktak és nagy szerencséjük volt, hogy a kerekék alá nem kerültek. De így is súlyos sérüléseket szenvedtek: Bogyának a fejébőre szakadt fel jókora darabon, Fischer valami belső sérülést szenvedhetett, mert nem tudott lábra állni. A mentők persze oda viték őket, ahonnan oly örömmel távoztak: a kórházba.

— **A cigány miatt.** Hétfőről keddre virradó hajnalon Sipos József, Baló Sándor és Juhász György munkások a Mária Terézia- és Vörösmarty-utca sarkán botokkal megtámadták Guttenkunszt János és Theisz Ferenc önkéntes tűzoltókat és össze-vissza verték őket, úgy, hogy a két tűzoltó súlyosan megsebesült. A verekedés előzménye az volt, hogy akkor éjjel a Pest-szállodában a cigány miatt összeszólkalkozott a három ittas munkás a tűzoltókkal, aminek a vége az lett, hogy a két tűzoltó kidobta az ajtón a mindenáron kötekedni akaró Sipos Józsefet. Hajnal tájban azután az utcán összetalálkoztak és Siposnak a két barátja, meg akarván bosszulni a társukon esett sérelmet, neki támadt a tűzoltóknak. A három verekedő ellen a csendőrség az ügyészségnél tett feljelentést szándékosan elkövetett súlyos testi sértés miatt.

— **Megfojtotta a feleségét.** Mint Verseczről jelentik, tegnap ott kegyetlen gyilkosság történt. Berlován György verseczi kőművesmester hosszabb idő óta állandó civakodásban élt feleségével, Stanculov Sztina harminckilenc éves szredistyei asszonnyal. Amikor tegnap délelőtt Berlován hazajött a munkából, az inasa azzal fogadta, hogy felesége hazament szüleihez Szredistyére, ügyvédet fog fogadni, aki majd ellátja a férj baját. Berlován nagy haragra gerjedt, azonnal vonatra akart ülni és a felesége után utazni, ám később meggondolta magát és gyalog vágott neki a szredistyei utnak, remélve, hogy így utóléri az asszonyt. Rövid idő után tényleg utól is érte a nővérével ballagó Stanculov Sztinát. Heves szóváltás támadt a hitvestársak között, amelynek folyamán a férj olyan indulatba jött, hogy toroknragadta az asszonyt és megfojtotta. A gyilkosságnak hamar híre ment s a gyilkos férjet a rendőrség letartóztatta. Berlován elfogatása után teljesen megtört és beismerésben van.

— **Menetjegykedvezmény az arad-csanádi vasutakon.** Az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága a vonalaira engedélyezett menetkedvezmények újabb szabályozása folytán az általános menetkedvezményt kiterjesztette összes menetrendszerű személyszállító vonataira olyképp, hogy a díjszabás szerinti menetdíjből 33% kedvezményt engedélyez. Ennek folytán az országgyűlési képviselői egyesített és egységes rendőri utazási igazolványok tulajdonosai a gyorsmotorvonat I. osztályában egy egész II. osztályu — és a II. osztályban egy fél I. osztályu gyorsmotorvonatu, — a személy- és helyi motorvonatokon az I. osztályban egy egész II. osztályu, — a II. osztályban egy fél I. osztályu, — a III. osztályban pedig egy fél II. osztályu személy- vagy helyi motorvonatra érvényes menetjegy váltása mellett utazhatnak.

— **Sószállítási díjkedvezmény.** A m. kir. államvasutak igazgatóságától nyert hivatalos értesítés szerint kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur az őszi tömegforgalom alkalmával beállható kocsihány enyhítésére s illetve a sóhiányok elejét vevendő a folyó évi június hó 1-től folyó évi augusztus hó 15-ig terjedő időben szállítandó s bérmentetlenül feladásra kerülő sóküldeményekre a magyar kir. államvasutak vonalait illetőleg a következő díjkedvezményt engedélyezte: a) kocsinkint és fuvarlevelenkint legalább 10000 kg.-ért való díjfizetés mellett az V-b kivételes díjszabásnak 10 (tiz) százalékkal rövidített díjtételeit; b) kocsinkint és fuvarlevelenkint legalább 15000 kg.-ért való díjfizetés mellett az a) alatti mérsékelt díjtételek alapján eredményező fuvardíjből kocsikihasználási jutalék fejében kocsinkint három korona engedményt. Ezen intézkedésnek az a célzata, hogy az érdekeltég őszi sószükségletének folyó évi augusztus hó 15-ig való elszállítására ösztönöztessek.

— **16 utasítást a befőzéshez** kap ingyen minden háziasszony azon üzletben, amelyek dr. Oetker gyártmányait tartják, ha nincs készletben, úgy írjon levelezőlapot dr. Oetker A. tápszergyárának Baden bei Wien és kérjen küldeményt. A legegyszerűbb, legolcsóbb és legkitűnőbb szer a befőttet penész, erjedés és egyéb módon való megromlástól megóvni: Dr. Oetker-féle „Einnachehülfe“ (Salicylpótlószer) dr. Oetker utasításai szerint, melyet az saját kísérleti konyháján kipróbált, ahol kitűnően bevált. Egy 12 filléres csomagocska dr. Oetker „Einnachehülfe“-jéből elegendő 5 kg. gyümölcs, gelee, marmelade, szörp, uborka stb.-hez. Utánzatot utasítsunk vissza.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5–7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként délután 3 órától 5 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjjegylete“ nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3–5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetnek.

Július 7. Rendkívüli megyei közgyűlés.
14. Közig. bizottság ülése.

TÁVIRATOK.

Az új balkáni háború.

Románia mozgósított és Bulgária ellen vonul. — Folytak a harcok. — A szerbek nagy veresége. — A hadüzenet körül. Oroszország is készülődik. — A tőzsde.

Budapest, jul. 3. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az új balkáni háború eseménye, hogy a román kormány elrendelte a mozgósítást s a román hadsereg Bulgária ellen vonul. Romániának ez a szerepe végzetes lehet Bulgáriára, de remélhető, hogy a hatalmak majd még sem engedik meg neki odajuttatni a doigok fejlődését, hogy a legtöbb áldozatot hozott Bulgáriát meglehetősen indokolatlan beavatkozásával megrövidítse. Egyebekben a volt szövetségesek között ma is még hadüzenet nélkül, teljes erővel folyik a harc s mint a jelentésekből kihámozni lehet, eddig a bolgárok előnyére.

Mai jelentéseink a következők:

Románia mozgósított és Bulgária ellen vonul.

Budapest, jul. 3. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bukarestből sürgönyzik, a román kormány elrendelte a mozgósítást.

Budapest, jul. 3. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bukarestből sürgönyzik: A lakosság roppant izgalomban van s mára döntő eseményeket várnak. Majoresku miniszterelnök ma délelőtt a királyhoz ment, hogy a mozgósítási parancsot aláírassa vele.

Budapest, jul. 3. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Egy délután 1 órakor feladott bukaresti távirat jelenti: Ma dében 12 órakor megjelent a mozgósítási parancs. A parancs elrendeli az 1903–13. évi tartalékosoknak még ma azonnal való behívását. A parancs szerint nem egyes hadosztályokat, hanem az egész hadsereget mozgósítják. Ugyanakkor már ma utnak indították a készen álló hadosztályokat a bolgár határ felé. A román hadsereg bevonulása Bulgáriába három nap alatt megtörténik.

Budapest, jul. 3. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: A román kormányt mai elhatározásában a balkáni egyensúly helyreállításának gondolata vezérli a hármasszövetség intencióinak tekintetbe vételével és teljes egyetértésben Ausztria-Magyarországgal s eszupán a keresztülvitel dolgában van némi eltérés.

Folytak a harcok.

Budapest, jul. 3. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szófiából sürgönyzik: Isztiptól egész Szalonikiig minden vonalon teljes erővel folytak a harcok. A lakosság nagy izgalomban van, mert a hadvezetés a harcokról nem ad ki jelentést.

Budapest, jul. 3. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szófiából sürgönyzik: Megerősítést nyer, hogy a bolgár hadsereg már Szaloniki ellen nyomul.

Budapest, jul. 3. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Athénből sürgönyzik, a görög kormány parancsot adott a hadseregnek az előrenyomulásra. Konstantin király egész vezérkarával elutazott a harc színterére.

Budapest, jul. 3. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Valonából sürgönyzik, az odaérkezett táviratok szerint a malizsor törzsek a szerbek ellen nyomulnak.

Nagy szerb vereség.

Budapest, jul. 3. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Belgrádból sürgönyzik: A „Novoszt“ hiteles értesülések alapján közli, hogy a szerbek az Isztipt mellett lefolyt harcokban nagy vereséget szenvedtek. A szerbek itt ezen a vonalon sokkal többet vesztek, mint az egész török háborúban, sőt még a kumanovói harcban szenvedett veszteségüknél is nagyobbak az isztipti veszteségek.

Budapest, jul. 3. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Szófiából sürgönyzik, a bolgár kormány teljesen valótlannak mondja a szerb győzelmekről szóló híreket.

A hadüzenet körül.

Budapest, jul. 3. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Belgrádból sürgönyzik: A szerb kormány ma megszakította Bulgáriával a diplomáciai viszonyt s a belgrádi bolgár követnek átadta utlevelét. A bolgár követ még ma elutazik Belgrádból. A bolgár követség épületét katonaság őrzi.

Budapest, jul. 3. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Belgrádból sürgönyzik, az államnyomdában lázasan nyomtatják a háborúról szóló proklamációt. A hadüzenetet a legközelebbi órákra várják.

Budapest, jul. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról sürgönyzik, a bolgár kormány értesítette az orosz külügyi hivatalt, hogy Danev miniszterelnök hajlandó Szentpétervárra utazni a konfliktus békés elintézése végett.

Egy szófiai távirat ennek kiegészítésül azt jelenti, hogy Danev miniszterelnök arra kérte az orosz kormányt, hasson oda, hogy a szerbek és görögök 24 óra alatt szüntessék be az ellenségeskedést. Ha ezt 24 óra alatt nem teszik meg, Bulgária megüzeni a háborút.

Oroszország is készülődik.

Budapest, jul. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról jelentik, az orosz kormány sürgős javaslatot készített egy nagy hadikölcsön fölvételeire. A kölcsönt a kormány az általános politikai helyzettel és a balkáni eseményekkel okolja meg.

A tőzsde.

Budapest, jul. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mai értéktőzsdén a háborus események hatása alatt az értékek ismét estek. Déli záratkor a vezető értékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 815.50, Osztrák Hitel 614.50, Koronajáradék 81.10, Jelzáloghitelbank 414, Lezámitoló Bank 505, Hazai Bank 275.50, Magyar Bank 535, Rimamurányi 680, Salgótarjáni 746, Közuti Vasut 631.50.

Tisza Kálmáné temetése.

Budapest, jul. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ma délelőtt 10 órakor helyezett örök nyugalomra a geszti családi sírboltba Tisza Kálmán özvegyét rendkívüli részvét mellett. A temetésen Tisza István gróf miniszterelnökön és a többi családtagokon kívül megjelentek Hazai, Teleszky és Beöthy miniszterek, Jeszenszky, Vadász és Németh államtitkárok, továbbá Beöthy Pál elnök vezetésével a képviselőház ötven tagu küldöttsége, valamint óriási közönség.

Andrássy pártot alakít.

Budapest, jul. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Andrássy Gyula gróf Tiszadobról ma fölhívást intézett politikai barátaihoz, amelyben felszólítja őket, hogy esatlakozzanak hozzá egy új pártalakítás érdekében.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (októberre)	11-20
Buza (1914. áprilisa)	11-69
Rozs (októberre)	8-87
Zab (októberre)	8-55
Tengeri (júliusra)	7-70
Tengeri (augusztusra)	7-88
Tengeri (1914. májusra)	7-38

Közgazdaság.

Lódíjazás Dócson.

— jul. 3.

A torontálvármegyei gazdasági egyesület karöltve a dóczy gazdakörrel, f. é. június 29-ikén tartotta meg ezidei utolsó lódíjazását Dócson. Ez alkalomból a dóczyiak valósággal ünnepet ültek. Reggel korán zenei ébresztő, majd 8 órakor ünnepi istentisztelet volt. A vendégeket a község, valamint a gazdakör helyisége előtt diszkapu várta.

Az ünnepélyes fogadtatások Tolvád vasuti állomásán és a dóczy gazdakör helyiségében történtek. Megjelentek Bánlakról Bart Károly uradalmi tiszttartó, Úrményi Sándor járási főszolgabíró, Vrana

György uradalmi számtartó, Wagner Ede szolgabíró, Verseczről Jäger Árpád százados, ménosztályparancsnok, Nagybecskerekéről a megyei gazdasági egyesület részéről Marton Andor főtitkár és Kaufmann István titkár, továbbá a közeli vidékről Lénárd Máttyás és Schiffermann Manó tiszttartók.

Az üdvözlő beszédek elhangzása után a megyei gazdasági egyesület képviselőtében megjelent Bart Károly uradalmi tiszttartó, mint a díjazás elnöke, rövid beszéd keretében megköszönte a szíves fogadtatást s hangoztatta a lódíjazásoknak a lótenyésztést előmozdító célját. Ezután összeállították a bíráló-bizottságot a következőképpen:

I. csoport, csikóskancánál. Elnök: Bart Károly Bánlak. Tagok: Rattinger Dominik, Reiser Antal, Sika György, Lénárd Máttyás, Schiffermann Manó. II. csoport, 3-4 éves kancánál. Elnök: Jäger Árpád Versecz. Tagok: Marton Andor, Mayer Jakab, Antis Antal, Kiss Pál Gyér, Wagner Ede Bánlak. III. csoport, 1-2 éves csikóknál. Elnökök: Úrményi Sándor és Vrana György Bánlak. Tagok: Dolvig Máttyás, Kervel Tamás, Oberkirsch János, Rittinger József.

A névjegyzék felolvasása után szakadó esőben, zeneszó mellett vonult ki az egész társaság a községi legelőre, mint a díjazás színhelyére, ahol az előzőleg elhangzott elnöki megnyitó után megkezdődött a bírálat. A beállott s már napok óta tartott nagy esőzések miatt a környékről nem hoztak be lovakat s így kizárólag Dóczy községe vezetett elő 24 csikóskancát, 18 három-négyéves tenyészkancaát és 25 egy-kétéves csikót, összesen 67 darabot.

A díjazás eredményeképpen a következők nyertek díjakat: az I. csoportbeli csikóskancánál I. díjat, 40 koronát Rattinger Gáspár, II. díjat, 30-30 K-t Rattinger Domonkos és Schummer Ferenc, III. díjat, 20-20 K-t Neff Alajos, Scheibl József, Neff Ferenc, IV. díjat, 10-10 K-t Rittinger József, Neff Katalin, Neff Mária és Rittinger Domonkos. A II. csoportbeli 3-4 éves kancánál I. díjat, 80 K-t Mayer Jakab, II. díjat, 60 K-t Rattinger Domonkos, III. díjat, 20 K-t Rattinger Gáspár, Neff Ferenc, Rattinger Domonkos, Reiser Antal, Dolvig Máttyás, Oberkirsch Máttyás, IV. díjat, 10-10 K-t Tillschneider János, Reiser Antal, Schummer Ferenc és Oberkirsch János. A III. csoportbeli 1-2 éves csikóknál I. díjat, 30 K-t Neff Alajos, II. díjat, 20-20 K-t Neff Ferenc és Oberkirsch Máttyás, III. díjat, 10-10 K-t Oberkirsch János, Reiser Antal, Tillschneider János, Neff Alajos és Rittinger József.

A díjak kiosztása után közésbéd követte a gazdakörben. Az első felköszöntőt Úrményi Sándor főszolgabíró mondotta a megyei gazdasági egyesület kiküldötteire, Marton Andor főtitkár a bírálóbizottság volt elnökeire és tagjaira, valamint a gazdakör tagjaira és vezetőire, Hesz János községi jegyző a megyei gazdasági egyesület elnökét, gróf Csekonicus Endrét éltette, Welsch János gazdaköri pénztáros és Lénárd Máttyás tiszttartó a vendégeket. Rattinger Domonkos községi bíró a kerület képviselőjére, gróf Karátszonyi Jenőre emelte poharát, Lauer János lelkész a dolácsi gazdákra, Stassik Imre községi segédjegyző a gazdasági haladásra, míg Kaufmann István titkár megköszönve a rendezőbizottság fáradozását, a községi előljárókat éltette. Miután még ebéd után Lauer János h. plébános az egész társaságot a nap emlékére lefényképezte, a vendégek szíves szavakkal elbucuszva, hazafelé igyekeztek, míg a visszamaradtak kedélyes táncmulatsággal fejezték be az ünnepélyt.

Garçon lakás

mely két elkülönített butorozott szobából áll

k i a d ó

Deák Ferenc-utca 7. sz. alatt.

26-x.42

Most jelent meg

SOMFAI JÁNOS UJ KÖNYVE

KÉT VILÁG (egy kapitalista és egy szocialista levelei)

ES NEHÁNY NOVELLA

Ara bérmentes küldéssel 4 korona.

Megrendelhető a „Torontál” szerkesztőségében és kapható minden könyvkereskedésben.

142-x.80

702—1913. végrh. sz.

380 1

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaszi kir. járásbírósnak 1913. évi V. 317/2. számú végzése következtében dr. Sándor Mihály nagybecskereki ügyvéd által képviselt Zvara Zsuzsa javára 600 korona s jár. erejéig 1913. évi június hó 5-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 620 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: malacok, sertések, ló, kocsí stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a perlaszi kir. járásbírósnak 1913. évi V. 317/2. számú végzése folytán 600 korona tőkekövetelés, ennek 1913. évi április hó 16. napjától járó 6% kamatai, 1/8% váltódíj és eddig összesen 123 korona 95 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Nagyerzsébetlakon adások lakásán leendő megtartására 1913. évi július hó 12-ik napjának délután 2 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi LXI. t.-c. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Perlaszon, 1913. évi június hó 28. napján.

Szecske Lajos, kir. bir. végrehajtó.

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1913. évi május hó 1. napjától.

ÉRKEZIK.

Nagybecskereki pályaudvarra.	óra
Temesvár—Versec—Zsombolyáról délelőtt	9:28
Pancsováról délután	7:04
Budapest—Szegedről reggel	6:20
Budapest—Szegedről délután	3:15
Szegedről délelőtt	9:34
Szegedről este	7:19
Budapest—Nagykikindáról este	9:21
Szécsányból este	6:40
Szegedről délután	4:50

Nagybecskerek-bégap. pályaudvarra.	óra
Zsomb. — Versec—Alibunár—Temesvárról este	8:16
Módosról reggel	6:56
Pancsováról reggel	8:28
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon reggel	8:23
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon délután	4:11
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon este	9:34
Szécsányból este	6:27

INDUL.

Nagybecskereki pályaudvarról.	óra
Pancsovára délelőtt	8:10
Pancsovára este	5:40
Szeged—Budapestre reggel	7:20
Szeged—Budapestre délelőtt	11:27
Szeged—Budapestre este	7:27
Szegedre délután	1:17
Szeged—Nagykikinda—Budapestre reggel	6:21
Karlovára délelőtt	10:00

Nagybecskerek-bégap. pályaudvarról.	óra
Zsombolya—Temesvár—Versecre délután	4:20
Temesvár—Versecz—Antalfalva—Pancsova—Alibunárra reggel	3:33
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon reggel	2:26
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délelőtt	11:55
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délután	5:25
Módosra reggel	6:56
Zsombolyára délelőtt	10:59

Olcsó konviktus

Nagybecskereken.

A Torontálmegyei Magyar Közművelődési Egyesület védnöksége alatt álló

polgári és felső kereskedelmi iskolai fiúnevelőintézetbe a felvételi díj 40 K. — Havidíj 38 K.

Különösen azon szülőknek ajánlható, akik gyermekeikkel a magyar nyelvet is elsajátíttatni akarják.

Bővebb felvilágosítással szolgál

Erdős Béla tanár Nagybecskerek

373—27.2

Óbék község előljáróságától.

1310—913. szám. 378—2.1

Hirdetmény.

Óbék község előljárósága közhírré teszi, hogy **egy darab tenyészképes**, de a használatból kizárt **ménje eladó**.

Venni szándékozók minden nap értekezhetnek a község előljáróságával Óbék község-házán.

A ló 175 cm. magas, **Nonius fajta**, 7 éves, pej színű.

Eladás esetén a mén csak július hó 15-én lesz átvehető, mert addig még használatban van.

Óbék, 1913. évi június hó 27-én.

Az előljáróság.

Perjámosi járás főszolgabirájától.
2437—913. szám. 377—3.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye perjámosi járásában, **Sárafalva** székhellyel megüresedett **körorvosi állásra** pályázatot hirdetek.

A kör községei: Sárafalva, Egres, Nagyszentpéter és Ujszentpéter.

A lakosság száma 11.300. A lakók román, szerb és német ajkúak.

A körorvos javadalmazása: az 1908: XXXVIII. t.-cikk értelmében évi 1600 korona törzsfizetés és négy izben 200—200 korona ötödéves korpótlék, Sárafalva községtől 600 korona évenkénti fizetékiegészítés, 1000 korona lakbér és Sárafalva községtől természetbeni lakás.

Egyben megjegyzem, hogy a helyi pótlék iránti kérvény az illetékes hatósághoz felterjesztetett.

A szabályszerűen felszerelt pályázati kérvények folyó évi **július hó 31-ig** hozzám annyival is inkább nyújtandók be, mert az elkésztett vagy szabályszerűen fel nem szerelt kérvényeket figyelembe nem veszem.

Perjámos, 1913. évi június hó 23.

Dr. Sal, főszolgabíró.

Magyar királyi államvasutak.
ad 114961/913 F. IV. a. 1797—1.1

Hirdetmény.

Értesítjük a t. szállító közönséget, hogy az állomásainkon, valamint a kezelésünkben lévő vasutak állomásain feladásra kerülő áruknak és élőállatoknak fuvarozási biztosítása iránt kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak jóváhagyásával az „Európai áru- és podgyászbiztosító részvénytársaság” budapesti céggel szerződést kötöttünk.

E szerződés alapján köteles a nevezett részvénytársaság a feladók kívánására a feladásra kerülő áruknak és élő állatoknak fuvarozási biztosítását az egész vasuti szállítási útvonalra az elveszéssel, hiánnyal és sérüléssel járó veszélyek ellen elvállalni.

A biztosítás az árufelvételi helyeken alkalmazottainknál a biztosítási összeg bemondása és a biztosítási díj kiegyenlítése által köthető.

A biztosításra nézve az állomásokon kifüggesztett hirdetményekben foglalt általános biztosítási feltételek és díjszabály mérvadók.

A biztosítási feltételek szerint a részvénytársaság a vasutak fuvarozási felelősségén túlterjedő és a kártérítési összeg jelentékenyen felemelt mértékéig vállal felelősséget.

A részvénytársaság a biztosított áruknál előforduló elveszések, hiányok és sérülések következtében bejelentett kárigényeket kereskedelmi szervezetéből folyó egyszerű ügyvitellel folytán a legrövidebb idő alatt intézi el.

Az áruk biztosításáért fizetendő: fuvarlevelenként 20 fillér kezelési illeték és ezen felül a biztosítási összeg minden 100 koronája után Magyarország, Ausztria, Bosznia-Hercegovina területére, valamint Németországba és Svájcba feladott küldeményeknél 10 fillér, a többi európai országokba feladott küldeményeknél pedig 15, illetve 20 fillér. A biztosítási díj lerovása a fuvarlevelek hátlapjára ragasztandó bélyegjegyekkel történik.

Az európai áru- és podgyászbiztosító társaság az állomásokon kifüggesztett hirdetményekben foglalt általános biztosítási feltételekből eltérő és a szállító közönség érdekeinek további kielégítésére alkalmas különleges biztosítások kötését is vállalja. Az ilyen különleges biztosítások kötését alkalmazottaink is közvetítik.

Tekintettel azokra az előnyökre, amelyek az áruknak fuvarozási biztosításából a szállító felekre használnak, közlegeinket utasítottuk, hogy az árubiztosítást a szállító közönség figyelmébe ajánlják és a szállító közönségnek a biztosításra vonatkozólag mindennemű felvilágosítást készséggel adjanak meg. Kivánatra pedig a részvénytársaságnak a biztosítás feltételeit és díjszabályát magában foglaló prospektusait szolgálhassák ki.

Az európai áru- és podgyászbiztosító részvénytársaság igazgatósága (Budapest. V. Eötvös-tér 2.) az általános biztosítási feltételekről és biztosítási díjszabályról kívánatra bárkinek lenyomatot küld és minden természetű felvilágosítást közvetlenül is megad.

A részvénytársaság hasznos és közérdekű szolgálatait a t. szállító közönség figyelmébe ajánljuk.

Budapest, 1913. június hó

• Az igazgatóság.

4100—1913. tkvi szám.

375—1

Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Handler Lázár nagybecskereki ügyvéd által képviselt Eekstein Samu nagybecskereki lakos végrehajtható Kolleth József mohácsi lakos végrehajtható szenvedő ellen 153 korona 28 fillér tőkekövetelés és jár. iránt folytatott ügyében, valamint a csatlakozott végrehajtható ezeannel kimondott Perlesz és Singer nagybecskereki cégek 106 korona 95 fillér s jár., dr. Annau Ernő nagybecskereki ügyvéd 40 kor. 20 fillér, Prandell Rezső nagybecskereki cégek 412 korona s járulékaiból álló követelésének kiegyenlítése végett is az árverést elrendelte

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területén levő Nagybecskerek város 7931. számú tkjvben I. 1. sor, 547—548/a. hrsz. 238 □-öl beltelek s a rajta levő 2890. sz. házból Kolleth Józsefet illető 1/2 része 3308 korona kikialtási árban az **1913 évi július hó 30. (harminec) napjának délutéli 10 órájkor** a kir. törvényszék árverési termében (földszint, ajtószám 25) megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikialtási áron felül ígéretet senki sem tesz, az árverésre kitűzött birtok a megállapított kikialtási ár fele, illetve kétharmadánál alacsonyabb áron az árverésen el nem adható.

Ha a kikialtási ár fokozatos leszállítása következtében a legalacsonyabb árt elérő ígéret nem tétetik, a kiküldött az árverést felfüggeszti.

Árverezni kívánó tartozik az ingatlan kikialtási árának 10%-át a kiküldötti kezébe letenni és a vevő köteles nyomban a kikialtási ár százaléka szerint megállapított bánátpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegyenlíteni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék tkvi irattárában, kifüggesztési tábláján és Nagybecskerek városházánál megtekinthetők.

Nagybecskereken, 1913. évi május hó 7. napján.

Dr. Pataky László s. k.,
kir. tvszéki jegyző.

Csenei járás főszolgabirájától.

396—913. szám.

379—3.1

Pályázati hirdetmény.

A Torontálmegye csenei járásához tartozó **Kisjécsa** községben üresedésben levő **községi segédjegyzői állásra** pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy az 1900: XX. t.-c. 3. §-ában előírt képesítést, az életkort és az eddigi alkalmaztatást igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket a csenei főszolgabírói hivatalhoz a folyó év **július havának 20-ig** benyujtsák, mert a később beérkező kérvényeket figyelembe nem veszem. Az állás javadalmazása: évi 1000 korona fizetés.

Csene, 1913. évi június hó 28-án.

ifj. Tullies György, főszolgabíró.

Hirdetéseket **jutányos** árért közöl a „Torontál”

politikai napilap kiadóhivatala, mely lap a legjobb, legolvasottabb napilap Torontálmegyejében